

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2026.gada 31.martā

Senāts šādā sastāvā: senatore referente Ieva Višķere, senatori Ermīns Darapoļskis un Diāna Makarova

rakstveida procesā izskatīja zvērinātas advokātes Jeļenas Kvjatkovskas blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2025.gada 4.decembra lēmumu par tiesvedības izbeigšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja – zvērināta advokāte Jeļena Kvjatkovska – 2025.gada 13.februārī vērsās Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā (turpmāk – birojs) ar iesniegumu – advokāta pieprasījumu, lūdzot izsniegt informāciju: 1) vai valsts apsūdzības uzturētājs – prokurors – krimināllietas iztiesāšanas laikā ir iepazinies ar operatīvās darbības lietas materiāliem un, ja ir, tad vai tas darīts uz konkrēta pieprasījuma pamata, 2) kura amatpersona un uz kāda pamata ir devusi atļauju prokuroram iepazīties ar operatīvās darbības lietas materiāliem, 3) vai dokumentos ir fiksēts, kad un kādas amatpersonas ir iepazīnušas ar operatīvās darbības lietas materiāliem. Pieteicēja arī lūdza izsniegt kopijas dokumentiem, kuros fiksēta pieprasītā informācija, kā arī prokurora pieprasījuma par iepazīšanos ar operatīvās darbības lietas materiāliem kopiju. Pieteicēja norādīja, ka informācija nepieciešama juridiskās palīdzības sniegšanai /Persona A/ (/Persona A/).

Birojs pieteicējai sniedza atbildi, norādot, ka prokurors kā valsts apsūdzības uzturētājs krimināllietā ir iepazinies ar operatīvās darbības lietas materiāliem 2021.gada 26.aprīlī, 2023.gada 25.janvārī un 2024.gada 13.augustā un tiesiskais pamats tam izriet no likuma „Par valsts noslēpumu”, Kriminālprocesa likuma un Operatīvās darbības likuma normām.

[2] Pieteicēja vērsās tiesā ar pieteikumu, citstarp lūdzot tiesu uzdot birojam izsniegt 2025.gada 13.februāra iesniegumā pieprasīto informāciju. Tiesa par šo prasījumu ierosināja administratīvo lietu Nr. A420137725. Tomēr

ar 2025.gada 4.decembra lēmumu tiesa nolēma tiesvedību lietā izbeigt, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 1.punktu (lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā).

Tiesas lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[2.1] Lai ar pieteikumu varētu vērsties administratīvajā tiesā, strīda pamatā jābūt administratīvajam aktam, faktiskajai rīcībai vai publisko tiesību līgumam. Faktiskā rīcība ir tāda iestādes rīcība, kas īstenota valsts pārvaldes jomā un kas nav ar kriminālprocesu saistīta rīcība.

Operatīvā darbība pēc sava rakstura nav klasiska administratīvā procesa kārtībā pārbaudāma darbība valsts pārvaldes jomā; tā ir darbība, kuras būtība ir cieši saistīta ar pret valsti, sabiedrību vai individuālām personām vērstu noziedzīgu nodarījumu novēršanu un atklāšanu, tātad – esoša vai iespējama kriminālprocesa īstenošanu. Kā to norādīja senatoru kolēģija 2025.gada 15.maija rīcības sēdes lēmumā lietā Nr. SKA-604/2025, [ECLI:LV:AT:2025:0515.A420137725.4.L](#) (turpmāk – Senāta lēmums SKA-604/2025), operatīvās darbības subjekta rīcība, izpildot prokurora pieprasījumu attiecībā uz operatīvās darbības rezultātā iegūto un operatīvās darbības lietā apkopoto informāciju, nav klasiska valsts pārvaldes iestādes rīcība ar informāciju – tā ir nesaraucami saistīta ar attiecīgā kriminālprocesa norisi.

Arī pieteikuma iesniedzējas prasītā informācija un uzdotie jautājumi pēc būtības ir kriminālprocesuāli jautājumi un saistīti ar attiecīgā kriminālprocesa norisi un tika uzdoti nolūkā iegūt pierādījumus krimināllietai. Pieteikuma iesniedzējas mērķis, iesniedzot konkrēto pieteikumu, ir aizsargāt /Persona A/ krimināllietā iespējami aizskartās tiesības. Tomēr tiesību uz taisnīgu tiesu nodrošināšana krimināllietā ir krimināllietu izskatošās tiesas kompetencē. Attiecīgi konkrētās krimināllietas ietvaros /Persona A/ kā apsūdzētajai personai ir jāvērsi tiesas uzmanība uz to, ka viņa ieskatā, lietā ir pārkāptas tiesības uz taisnīgu tiesu – nav nodrošināta procesuālā līdztiesība, jo prokurors krimināllietas iztiesāšanas stadijā iepazinies ar operatīvās darbības lietas materiāliem.

Vienlaikus Operatīvās darbības likuma 5.pants noteic: ja persona uzskata, ka operatīvās darbības subjekts ar savu rīcību ir pārkāpis tās likumīgās tiesības un brīvības, šī persona ir tiesīga iesniegt sūdzību prokuroram, kas, veicis pārbaudi, sniedz atzinumu par operatīvās darbības subjekta amatpersonu rīcības atbilstību likumam, kā arī tā var vērsties tiesā.

Ievērojot minēto un to, ka birojam uzdotie jautājumi saistāmi ar operatīvās darbības lietu, administratīvās tiesas kompetencē nav vērtēt biroja rīcības tiesiskumu.

[2.2] Saskaņā ar Informācijas atklātības likuma 2.panta trešo daļu informācija ir pieejama sabiedrībai visos gadījumos, kad likumā nav noteikts citādi. No likuma „Par valsts noslēpumu” 1.panta un 2.panta pirmās daļas, kā arī Operatīvās darbības likuma un Ministru kabineta 2004.gada 26.oktobra noteikumiem Nr. 887 „Valsts noslēpuma objektu saraksts” izriet, ka operatīvās darbības lietas materiāli ir valsts noslēpums. Attiecīgi arī uz biroja rīcību ar operatīvās darbības lietas materiāliem neattiecas Informācijas atklātības likums. Informācija un atbildes, ko pieteikuma iesniedzēja ir vēlējusies iegūt, ir valsts noslēpuma objekts.

[3] Pieteicēja par minēto tiesas lēmumu iesniedza blakus sūdzību, kas pamatota ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Tiesa kļūdaini tiesvedības izbeigšanu pamatojusi ar Senāta lēmumā SKA-604/2025 norādītajiem apsvērumiem, jo tie neattiecas uz biroja pienākumu atbildēt uz advokāta pieprasījumā uzdotiem jautājumiem.

[3.2] Tas, ka pieteicēja birojam informāciju pieprasīja nolūkā vākt pierādījumus sava klienta aizstāvībai krimināllietai, nevar būt iemesls uz pieteicējas informācijas pieprasījumu neattiecināt Informācijas atklātības likuma normas. Judikatūrā ir atzītas advokātu tiesības ar informācijas pieprasījumiem iegūt juridiskās palīdzības sniegšanai nepieciešamo informāciju.

[3.3] Birojam pieprasītā informācija nevar tikt atzīta par valsts noslēpumu saturošu informāciju, jo tā attiecas uz iestādes iekšējo kārtību, iepazīstinot personas ar operatīvās lietas materiāliem, nevis uz operatīvās lietas materiālu

saturu. Ar advokāta pieprasījumā uzdotajiem jautājumiem pieteicēja nav lūgusi biroju sniegt informāciju nedz par operatīvajā darbībā pielietotajām metodēm un taktiku, nedz amatpersonām, kuras bijušas iesaistītas operatīvo pasākumu veikšanā, bet vienīgi lūgusi sniegt informāciju par tām amatpersonām, kuras ir iepazīnušās ar operatīvās lietas materiāliem. Tādējādi pieprasītā informācija pēc satura un būtības nevar tikt klasificēta kā valsts noslēpumu saturoša informācija. Šāda informācija ir atzīstama par ierobežotas pieejamības informāciju Informācijas atklātības likuma izpratnē, kas iestādei likumā noteiktā kārtībā, ievērojot advokāta tiesības pieprasīt informāciju, ir jāizsniedz.

Motīvu daļa

[4] Izskatāmajā lietā Senātam jāizšķir, vai tiesa pamatoti atzinusi, ka administratīvā procesa kārtībā nav izskatāma lieta par biroja pienākumu atbildēt uz advokāta nolūkā iegūt pierādījumus krimināllietas vajadzībām iesniegtu informācijas pieprasījumu, kurā uzdoti jautājumi saistībā ar citu personu iepazīšanos ar operatīvās darbības lietas materiāliem.

Par pieteicēju lietā

[5] Pirms minētā jautājuma izvērtēšanas Senāts uzskata par nepieciešamu pievērsties tam, kura persona šajā lietā ir uzskatāma par pieteicēju.

Kā redzams no lietas materiāliem, lēmumā par pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu tiesnesis kā pieteicēju ir norādījis /Persona A/ aizstāvi zvērinātu advokāti J. Kvjatkovsku, nevis pašu /Persona A/. Tomēr lēmumā par tiesvedības izbeigšanu tiesa kā pieteicēju norāda /Persona A/. Tiesa nav pamatojusi, kāpēc par pieteicēju lietā par informācijas pieprasījumu būtu uzskatāms /Persona A/, nevis advokāta pieprasījuma iesniedzēja – zvērināta advokāte J. Kvjatkovska.

No lietas materiāliem konstatējams, ka pieteicēja 2025.gada 13.februāra iesniegumā, kurā birojam lūgts izsniegt informāciju, ir skaidri norādījusi, ka informāciju pieprasa, pamatojoties uz Latvijas Republikas Advokatūras likuma 48.panta pirmās daļas 2.punktu. Arī pieteikumā tiesai papildus norādei uz Informācijas atklātības likuma normām pieteicēja norādījusi, ka prasa izsniegt advokāta pieprasījumā lūgto informāciju, un atsaukusies uz Latvijas Republikas Advokatūras likuma 48.panta pirmās daļas 2.punktu.

Šī tiesību norma paredz, ka, sniedzot juridisko palīdzību, zvērināts advokāts ir tiesīgs vākt pierādījumus, arī pieprasot visus juridiskās palīdzības sniegšanai nepieciešamos dokumentus citstarp no valsts un pašvaldību institūcijām.

Senāta judikatūrā konsekventi atzīts, ka no minētās tiesību normas izriet zvērināta advokāta tiesības sava klienta tiesību aizstāvēšanai patstāvīgi iegūt pierādījumus. Tādējādi lietās, kurās informāciju pierādījumu vākšanas nolūkā pieprasa zvērināts advokāts savā vārdā, īstenojot Latvijas Republikas Advokatūras likuma 48.panta pirmās daļas 2.punktā paredzētās tiesības, pieteicējs ir pats advokāts, nevis klients, kura aizstāvībai informācija pieprasīta (salīdzinājumam *Senāta 2015.gada 26.marta sprieduma lietā Nr. [SKA-383/2015](#), A420308614, 13.punkts, 2017.gada 22.marta sprieduma lietā Nr. [SKA-296/2017](#), A420297015, 16.–18.punkts).*

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka attiecībā uz prasījumu, par kuru ierosināta lieta, proti, prasījumu par pienākuma uzlikšanu birojam izsniegt advokāta pieprasījumā lūgto informāciju, pieteicēja ir advokāte J. Kvjatkovska.

Par lietas pakļautību izskatīšanai administratīvā procesa kārtībā

[6] Kā izriet no pārsūdzētā tiesas lēmuma, tiesa atzinusi, ka pieteikums lietā iesniegts par kriminālprocesuālu darbību un tāpēc tas nav pakļauts izskatīšanai administratīvā procesa kārtībā.

Šo secinājumu tiesa pamatojusi ar atsaucēm uz Senāta lēmumā SKA-604/2025 izteiktajiem apsvērumiem. Tomēr tiesa nav pievērsusi uzmanību, ka attiecīgajā lēmumā izteiktie apsvērumi attiecas uz jautājumu, vai administratīvo tiesu kontrolei ir pakļaujama biroja rīcība, pēc apsūdzības uzturētāja krimināllietā pieprasījuma uzrādot viņam operatīvās darbības lietas materiālus. Attiecībā uz šo rīcību senatoru kolēģija atzina, ka prokurors, pieprasot, lai birojs uzrāda tam operatīvās darbības lietas materiālus, rīkojas notiekoša kriminālprocesa ietvaros – tātad īsteno kriminālprocesuāla rakstura darbību, kuras tiesiskums attiecīgi pārbaudāms krimināllietas ietvaros. Savukārt biroja rīcība, izpildot prokurora pieprasījumu, ir prokurora iepazīšanās ar operatīvās darbības lietas materiāliem neatņemama sastāvdaļa, tātad – nesaraujami saistīta ar attiecīgo kriminālprocesu. Šo iemeslu dēļ Senāta lēmumā SKA-604/2025 secināts, ka biroja rīcība, krimināllietas iztiesāšanas laikā uzrādot apsūdzības uzturētājam – prokuroram – operatīvās darbības materiālus, kā kriminālprocesam pierēķināma darbība nav pakļauta administratīvās tiesas kontrolei.

No tiesas lēmuma secināms, ka tiesa minētās Senāta atziņas attiecinājusi uz informācijas pieprasījuma lietu tādēļ, ka pieteicēja informāciju pieprasījusi ar mērķi vākt pierādījumus sava klienta aizstāvībai krimināllietā. Proti, šā iemesla dēļ tiesa uzskatījusi, ka pieteicēja, pieprasot konkrēto informāciju, veic kriminālprocesuāla rakstura darbību.

Senāts šādu tiesas uzskatu atzīst par nepamatotu.

Kā jau minēts, advokāta patstāvīgas tiesības juridiskās palīdzības sniegšanas vajadzībām vākt pierādījumus izriet no Latvijas Republikas Advokatūras likuma 48.panta pirmās daļas 2.punkta. Tāpat tiesības prasīt iestāžu rīcībā esošus dokumentus, kas personai vajadzīgi kādu konkrētu interešu nodrošināšanai, izriet arī no Informācijas atklātības likuma 2.panta pirmās daļas kopsakarā ar 10. un 11.panta normām. Arī Senāta judikatūrā jau atzīts, ka informācijas pieprasīšana, vācot pierādījumus kādai citai lietai, ir patstāvīga darbība, kas tiek īstenota, pamatojoties uz Informācijas atklātības likumu (salīdzinājumam *Senāta (Administratīvo lietu departamenta kopsēde) 2017.gada 20.janvāra lēmuma lietā Nr. SKA-172/2017 8.punkts*).

Tādējādi lietas, kuras vajadzībām persona vāc informāciju, kategorija (krimināllietā, civillietā, administratīvā pārkāpuma lieta vai administratīvā lieta) nenoteic informācijas pieprasīšanas juridisko dabu. Proti, tas vien, ka informācija no iestādes tiek pieprasīta, lai vāktu pierādījumus, piemēram, krimināllietai vai civillietai, nepadara informācijas pieprasīšanu par attiecīgi kriminālprocesuālu vai civilprocesuālu darbību. Informācijas pieprasīšana ir patstāvīga darbība, kas informācijas izsniegšanas jautājumā veido patstāvīgas publiski tiesiskās attiecības ar iestādi. Šādu attiecību tiesiskuma kontrole atbilstoši Informācijas atklātības likuma 15.pantam ir pakļauta izskatīšanai administratīvā procesa kārtībā, proti, administratīvajā tiesā.

Ievērojot minēto, tiesa nepamatoti kā salīdzināmus aplūkojusi prasījumu par biroja rīcības, krimināllietas iztiesāšanas laikā uzrādot apsūdzības uzturētājam operatīvās darbības lietas materiālus, atzišanu par prettiesisku (par kuru pieteikuma pieņemšana tika atteikta) un prasījumu par pienākuma uzlikšanu birojā izsniegt pieteicējai advokāta pieprasījumā lūgto informāciju (par kuru pieteikums tika pieņemts un ierosināta lieta). Attiecīgi tiesa kļūdaini lēmumu par tiesvedības izbeigšanu lietā par informācijas izsniegšanu pamatojusi ar Senāta lēmumā SKA-604/2025 norādītajām atziņām.

[7] Tiesa lēmumā par tiesvedības izbeigšanu atsaukusies arī uz Operatīvās darbības likuma 5.pantu, kas noteic: ja persona uzskata, ka operatīvās darbības subjekts ar savu rīcību ir pārkāpis tās likumīgās tiesības un brīvības, šī persona ir tiesīga iesniegt sūdzību prokuroram, kas, veicis pārbaudi, sniedz atzinumu par operatīvās darbības subjekta amatpersonu rīcības atbilstību likumam, kā arī tā var vērsties tiesā.

Vienlaikus tiesa vispār nav argumentējusi, kāpēc tā uzskata, ka konkrētā tiesību norma ir attiecināma uz izskatāmo lietu un pamato tiesvedības izbeigšanu.

Senāts norāda, ka konkrētā tiesību norma primāri attiecas uz operatīvās darbības subjekta rīcību saistībā ar operatīvās darbības veikšanu – operatīvo izziņu, operatīvo pārbaudi, operatīvo izstrādi, kā arī operatīvo uzskaiti. Senāts nesaskata un tiesa nav pamatojusi, kāpēc šī norma ietekmētu lietas izskatīšanu (tiesvedības pieļaujamību) par informācijas pieprasījumu, kas iestādei iesniegts saskaņā ar Informācijas atklātības likumu un Latvijas Republikas Advokatūras likuma 48.panta pirmās daļas 2.punktu. Tas vien, ka advokāta pieprasījumā citstarp pieminēta operatīvās darbības lieta un lūgtā informācija ir saistīta ar citu personu iepazīšanos ar operatīvās darbības lietu, nevar būt iemesls secināt, ka informācija nav pieprasīta Informācijas atklātības likuma izpratnē.

[8] Tiesa lēmumā apgalvojusi, ka pieteicējas pieprasītā informācija esot valsts noslēpums. Kā pamatojumu šim apgalvojumam tiesa norādījusi to, ka no likuma „Par valsts noslēpumu” 1.panta un 2.panta pirmās daļas, kā arī Operatīvās darbības likuma (nekonkretizējot tiesību normu) un Ministru kabineta 2004.gada 26.oktobra noteikumiem Nr. 887 „Valsts noslēpuma objektu saraksts” (nekonkretizējot tiesību normu) izriet, ka operatīvās darbības lietas materiāli ir valsts noslēpums.

Senāts atzīst, ka šāda tiesas argumentācija acīmredzami nepamato tiesas secinājumu, ka pieteicējas pieprasītā informācija ir valsts noslēpuma objekts. Kā skaidri izriet no pieteicējas iesnieguma birojam un pieteikuma tiesai, pieteicēja ar konkrēto informācijas pieprasījumu nav lūgusi iespēju iepazīties ar operatīvās darbības lietas materiāliem, bet gan ir vēlējusies saņemt biroja rīcībā potenciāli esošu informāciju par to, kurām personām un uz kādu dokumentu pamata ir bijusi iespēja iepazīties ar operatīvās darbības lietas materiāliem. Tāpat pieteicēja ir lūgusi izsniegt informāciju par to, vai birojs dokumentāri fiksē to, kuras personas, kad un uz kāda pamata iepazīstas ar operatīvās darbības lietas materiāliem. Tiesa nav pamatojusi, kāpēc šāda informācija būtu atzīstama par valsts noslēpumu.

To, kas ir valsts noslēpums, noteic likuma „Par valsts noslēpumu” 2.panta pirmā daļa, kas paredz: valsts noslēpums ir tāda militāra, politiska, ekonomiska, zinātniska, tehniska vai cita rakstura informācija, kuras nozaušanās vai nelikumīga izpaušana var nodarīt kaitējumu valsts drošībai, ekonomiskajām vai politiskajām interesēm. Šā panta trešā daļa vienlaikus skaidro, ka valsts noslēpuma objekts ir informācija (ziņa, ziņu kopums) jebkurā tehniski iespējamā tās fiksēšanas veidā, kura saskaņā ar šo likumu ir atzīta vai var tikt atzīta par valsts noslēpumu, kā arī materiāls objekts, priekšmets, viela vai elektromagnētiskais lauks, kas ietver, uzglabā, uzkrāj vai atspoguļo informāciju, kura likumā noteiktajā kārtībā atzīta par valsts noslēpumu. Secīgi minētā likuma 4.panta otrajā daļā detalizētāk skaidrots, kāda veida informāciju var atzīt par valsts noslēpumu. Tostarp 6.punktā citstarp norādīts, ka par valsts noslēpumu var atzīt informāciju par operatīvās darbības organizāciju, saturu, taktiku un metodēm, kā arī par personām, kas iesaistītas operatīvās darbības pasākumu veikšanā. Savukārt Ministru kabineta 2004.gada 26.oktobra noteikumu Nr. 887 „Valsts noslēpuma objektu saraksts” 2.7.punkta apakšpunktos uzskaitīta ar operatīvo darbību saistīta informācija, kas ar šiem noteikumiem atzīta par valsts noslēpuma objektu. Nevienā no šiem punktiem nav norādīts, ka valsts noslēpuma objekts būtu informācija par to, kuras personas un uz kāda pamata iestāde iepazīstina ar operatīvās darbības lietas materiāliem. Senāts arī nesaskata un tiesa nav pamatojusi, kāpēc būtu uzskatāms, ka šādas ziņas ir informācija par operatīvās darbības organizāciju, saturu, taktiku un metodēm, kā arī par personām, kas iesaistītas operatīvās darbības pasākumu veikšanā.

Līdz ar to Senāts secina, ka tiesas apgalvojumam, ka pieteicējas pieprasītā informācija ir valsts noslēpums, trūkst pamatojuma.

Turklāt Senāts vērs uzmanību uz to, ka jebkurā gadījumā arī attiecībā uz klasificētu informāciju nav pilnībā izslēgta informācijas pieprasīšana. Proti, Ministru kabineta 2023.gada 19.decembra noteikumu Nr. 822 „Valsts noslēpuma, Ziemeļatlantijas līguma organizācijas, Eiropas Savienības un ārvalstu institūciju klasificētās informācijas aizsardzības noteikumi” 4.11.nodaļa „Klasificētās informācijas izsniegšanas pieprasījumu apstrāde” detalizēti nosaka kārtību, kā jārikojas iestādei gadījumā, ja privāto tiesību subjekts pieprasa institūcijai informāciju, kas ir saistīta ar institūcijas radīto klasificēto informāciju. Tādējādi arī šajā gadījumā personai ir tiesības saņemt atbildi uz informācijas pieprasījumu.

[9] Apkopojot minēto, Senāts atzīst, ka pārsūdzētajā tiesas lēmumā norādītais pamatojums neattaisno tiesvedības izbeigšanu lietā. Līdz ar to blakus sūdzība ir apmierināma un tiesas lēmums ir atceļams.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 129.¹panta pirmās daļas 1.punktu, 323.panta pirmās daļas 2.punktu un 324.panta pirmo daļu, Senāts

nolēma

atcelt Administratīvās rajona tiesas 2025.gada 4.decembra lēmumu par tiesvedības izbeigšanu un nodot lietu jaunai izskatīšanai Administratīvajā rajona tiesā;

atmaksāt PS Zvērinātu advokātu birojs „Rode un partneri” par Jeļenas Kvjatkovskas blakus sūdzību samaksāto drošības naudu 15euro.

Lēmums nav pārsūdzams.

I. Višķere E. Darapoļskis D. Makarova